

Cykla i Sagolika Sunne

"Fyrstegsprincipen" i Sunne
- en sammanställning och utvärdering

Projektrapport

2004-2007

Monika Henner

Projektrapport för 2008 redovisas separat

Innehållsförteckning

Sidan

1. Inledning	2
2. Projektbeskrivning	3
2.1 Bakgrund	3
2.2 Övergripande mål/Effekter och nytta	3
2.3 Syfte	3
2.4 Projektmål	4
2.5 Projektets omfattning	4
2.6 Tidsplan	4
2.7 Budget	4
2.8 Organisation	
3. Genomförande	5
3.1 Information och marknadsföring	5
3.2 Aktiviteter och arrangemang	6
3.3 Övrigt	10
4. Resultat/Utvärdering	11
5. Sammanfattning	13

1. Inledning

Projektet Cykla i Sagolika Sunne har varit ett samarbete mellan Sunne kommun och Vägverket med en projekttid under perioden 2004-2007. En sammansatt grupp från olika förvaltningar inom kommunen samt representanter från vägverket har bildat en projektgrupp. En projektledare har arbetat med samordning och haft ansvar för de aktiviteter och arrangemang som genomförts. Utifrån både kommunpolitiska strategier, nationella mål och analyser som gjorts, har projektet arbetat med olika strategier för att nå projektets syfte och mål enligt den projektplan som utarbetades och antogs våren 2004.

Projektets syfte har varit riktat mot att minska antalet fordon på lv 241 (Storgatan) och över Sundsbron. Sunne kommun och Vägverket har sett nödvändigheten av att bryta trafikökningen som skett på Storgatan och på Sundsbron. Detta både sett till trafiksituationen och av miljöhänsyn men också då Sundsbron är nära sitt kapacitetstak.

I rapporten av den trafikanalys som genomfördes av företaget Trivector 2003 belyste man problemet utifrån olika aspekter och gav förslag på en rad olika möjliga åtgärder som tillsammans kunde förändra trafiksituationen. Trafikanalysen pekade på nödvändigheten av att åstadkomma långsiktiga hållbara förändringar av Sunnebornas resvanor och att den kommunala fysiska planeringen fokuserade på en hållbar samhällsutveckling. Förändringar inom dessa områden anses sammantaget ha en stor potential att minska fordonstrafiken på Storgatan och Sundsbron.

Övergripande projektmål har varit att minska fordonstrafiken på Storgatan genom tätorten och att minska fordonstrafiken på sundsbron med 4% fram till årsskiftet 2007/2008 jämfört med uppmätt 2003. Mätningar av trafikflödet har skett två gånger årligen både vid Sundsbron och vid cykel och gångbron (Bryggarebron).

Projektet har främst inriktat sin verksamhet på ”den korta resan” dvs. attityd och beteendeförändring när det gäller resvanor inom Sunne centrallort.

Det har genomförts informationskampanjer, aktiviteter riktade mot företag, aktiviteter i Sunne centrum. Projektet har även uppmärksammat artiklar i lokal- och regional media och genom medverkan i kommunala forum.

Att ändra attityder och beteende är för individen en process där motivationen ofta ställs mot den personliga vinsten av förändringen. Därför har projektet fokuserat mer på de personliga vinsterna när det gäller en förändring i resvanorna och då främst på hälsan och ekonomin.

I vår marknadsföring av projektet har vi gått ut med budskapet – ”Cykla för hälsan, miljön, trafiksäkerheten och ett sagolikare Sunne.

Vi har sett ett allt större intresse för miljön under senaste året. Kanske har det en förklaring i den ökade samhällsdebatten om klimatförändringar och den globala uppvärmningen.

Sunne kommun har visat att även små kommuner har möjlighet och potential att vara en aktör som bidrar till ett ökat hållbart resande i vårt samhälle.

Monika Henner
Projektledare

2. Projektbeskrivning

2.1 Bakgrund

Trafiksituationen i Sunne centrum, längs Storgatan och över Sundsbron har blivit allt sämre och orsakas av att all trafik som ska över sundet måste åka denna väg. Många arbetsplatser ligger på östra sidan sundet och en stor del av bostäderna på västra sidan. Dessutom är de stora skolorna och stora idrottsanläggningar mm är placerade på östra sidan. Med hänsyn till att Sundsbron är nära sitt kapacitetstak krävs inte bara fysisk planering av trafiksituationen utan även en långsiktig förändring av Sunnebornas resvanor i tätorten.

Den trafikanalys som utfördes under 2003 pekade på nödvändigheten av på att åstadkomma dessa förändrade resvanor och att den fysiska planeringen fokuserades på en hållbar samhällsutveckling.

Trafikanalysen beskrev att trafiksituationen på sikt kräver en mängd åtgärder och att arbete med påverkan att ändra Sunnebornas resvanor var en av de saker som på sikt tillsammans med andra åtgärder kan vara framgångsrikt.

2.2 Övergripande mål/Effekter och nytta

Projektet kommer att medverka till en samhällsförändring som har bäring på 5 av de 6 transportpolitiska delmålen.

- Ett tillgängligt transportsystem - minskning av biltätheten på Storgatan bidrar till minskad barriäreffekt och ökar tillgängligheten i olika grad för alla grupper som vistas i tätorten.
- En säker trafik - förändringen i synsätt innebär bland annat att man i den fysiska planeringen prioriterar fysiska åtgärder för gång- och cykeltrafiken på och utmed Storgatan. Dessutom kommer projektet att arbeta för en ökad användning av cykelhjälmar.
- En god miljö - insatserna för att dämpa trafikökningen och öka andelen cyklade leder till mindre utsläpp av klimat- och hälsopåverkande luftutsläpp.
- En positiv regional utveckling - projektet kommer att påverka centrummiljön positivt och ger indirekt stöd för planerade förändringar i tätorten.
- Ett jämställt vägtransportsystem - förbättringar av förutsättningarna för gång- och cykeltrafiken medför positiva ingredienser i ett jämställt transportsystem.

De övergripande trafikpolitiska målen ska bidra till ett transportsystem som är långsiktigt hållbart. De trafikpolitiska målsättningarna utgår från att det finns ett ömsesidigt samband mellan ett långsiktigt hållbart transportsystem och utvecklingen i samhället och att det är nödvändigt att transportsystemet inom ramen för en långsiktig hållbar utveckling anpassas till förändrade behov och krav i samhället.

2.3 Syfte

Minska antalet fordon på länsväg 241 (Storgatan) och på Sundsbron för att trafikproblemen inte blir större i en framtid.

2.4 Projekt mål

Övergripande projekt mål är att minska fordonstrafiken på Storgatan genom tätorten och att minska fordonstrafiken på Sundsbron med 4 % fram till årsskiftet 2007/2008 i jämförelse med uppmätt ÅDT 2003 på 11 700 (punkt 3) i trafikanalysen.

2.5 Projektets omfattning

Projektet inriktas mot "korta resan" som innebär en koncentration av åtgärder på att åstadkomma en attityd- och beteendeförändring av resvanorna inom Sunne tätort. Utöver detta skall en resepolicy för kommunens egna transporter tas fram och förankras.

2.6 Tidsplan

Total projekttid 2004 -2007.

2.7 Budget

Den årliga budgeten för projektet har varit ca 200.000 kr varav hälften avser personalkostnad.

2.8 Organisation

Projektet har organiserats genom en projektgrupp som består av representanter från olika förvaltningar inom kommunen samt från Vägverket. Representanterna i projektgruppen har under projekttiden förändrats något pga ändrade arbetsuppgifter mm.

Projektledare var under perioden 2004-feb 2005 Leif Jansson, Sunne kommun, Tekniska

Projektledare under mars 2005-dec 2007 Monika Henner, Sunne kommun Tekniska/Friskvården

Projektgrupp

Monika Henner	Projektledare	Sunne kommun
Leif Jansson	Ingenjör	Sunne kommun
Arne Olsson	Teknisk chef	Sunne kommun
Rolph Johnsson	Stadsarkitekt	Sunne kommun
Mats Svärdsén	Friskvårdsansvarig	Sunne kommun
Per Arne Lundin	Utvecklingsledare, skola	Sunne kommun
Claes Andersson	Fritids/arbetsmark. chef	Sunne kommun
Marianne Björkegren	Trafiksäkerhetsinformatör	Sunne kommun
Wilhelm Hidén		Vägverket
Anna Olsson		Vägverket

Referensgrupp:

Trafikrådet

3. Genomförande

Utifrån projektets syfte, mål och omfattning har arbetet riktats mot att åstadkomma en attityd- och beteendeförändring av resvanorna inom Sunne centrum

De delprojekt som i ett första skede av projektet planerades sammanfördes i ett projekt, därav bildades inte några delprojektgrupper.

Projektgruppen har under projekttiden haft möten vid ca 4 tillfällen per år. Mötesanteckningar har förts vid dessa tillfällen och distribuerats till projektgruppens representanter samt kommunledning.

Projektet har presenterat mål, syfte, aktiviteter och resultat för KU vid 2 tillfällen samt deltagit vid trafikrådsmöten.

3.1 Information och marknadsföring

Ett av syftena med informationen har varit att göra ”Cykla i sagolika Sunne” till ett begrepp. I arbetet med beteendeförändring är marknadsföringen en viktig del. På olika sätt har vi försökt att nå ut med ett budskap som ska få individen att relatera förändringen som något positivt för den egna personen – att ge egna personliga vinster och intresse.

Återkommande annonser och artiklar i lokala tidningar har varit positivt för igenkännandet.

Det informationsmaterial vi använt utformades av elever vid Broby grafiska utbildning. Materialet har haft en återkommande och igenkännande profil. Budskapet har försökt att nå individen på det känslomässiga och personliga planet samt på ett lite humoristisk sätt. Annonsering av dessa budskap har skett i den lokala tidningen Fryksdalsbygden, sommarbilagan samt i SunneNytt en reklamtidning som distribueras till samtliga hushåll i kommunen. Annonserna har varit införda vår och sensommar 2005, 2006 och våren 2007. Annonsering har även skett vid de olika arrangemang och aktiviteter som skett i Sunne centrum.

**EN GAMMAL
BEKANT VÄNTAR
PÅ DIG I GARAGET**

Besök en trygg trojännare.

Ett bra alternativ till bilen är cykeln. Den behöver inte tankas. Alltså blir det mycket billigare. Den är dessutom ett mer lättframkomligt transportmedel. Så våga prova. Det är värt det.

Ta cykeln istället!

Cyklar i Sagolika Sunne

Vägverket

**– 11 000.
– 11 000?!!
– Ja, det är sant.
– Du skojar?**

Nej, det är faktiskt på allvar. Sunne är inte särskilt rent. Det är faktiskt ursäktat uttrycket, riktigt skitigt. Varje dag passerar cirka 11 000 bilar genom centrum. Ta cykeln istället, så får vi andas frisk luft återigen. Och därtill en mer barnvänlig miljö. Helt enkelt ett Sunne att vara stolt över.

Du kan göra skillnad!

Cyklar i Sagolika Sunne

Vägverket

Sunnens mest underkattade fordon är cykeln. Trygg, pålitlig och billig. Smidig och lättflyttig. Inget smal. Nel, den har egentligen inga nackdelar. Okej, den kanske inte går på vattnet.

Cykla i Sagolika Sunne

Vägverket

Ta cykeln istället!

Ett urval av publicerade annonser

Projektet har haft ett mycket bra samarbete med den lokala tidningen Fryksdalsbygden. Tidningen har uppmärksammat och skrivit om både om de arrangemang vi anordnat, resultat från trafikmätningar vi haft samt skrivit artiklar om de cykelambassadörer och hälsotrampare som ingått i projektet.

Hösten 2006 utkom även en tidning utgiven av Sunne kommun och www.tidning.net där cykelprojektet uppmärksammades med en mycket bra artikel. Denna tidning distribuerades till samtliga hushåll och företag i Sunne samt till kontor i övriga Värmland.

Reklam och information om projektet har funnits med i den lokala telefonkatalogen.

Via Internet har informationen funnits på Sunne kommuns hemsida och på intranätet inom kommunen. Även via Sunne direkt, en intern informationstidning, har information och reklam gjorts för projektet och dess aktiviteter. Ansvarig för införandet av detta har kommunens informatör Anneli Jansson varit.

Informationsmaterialet som utformats av elever på Broby grafiska har även tryckts som affischer och funnits uppsatta på kommunens offentliga annonsplatser samt distribuerats via cykelambassadörer och hälsotrampare till arbetsplatser i kommunen.

Projektledare Monika Henner deltog också vintern 2006 i TV4 Värmlands morgonprogram och berättade om projektet och cykelambassadörerna.

3.2 Aktiviteter och arrangemang

Syftet med aktiviteterna har varit att marknadsföra och göra ”Cykla i Sagolika Sunne” känt och till ett begrepp samt att påverka resvanorna genom kunskap, information och uppmuntran. Aktiviteterna har vänt sig alla åldersgrupper av Sunnebor och till individen både som privatperson och i arbetslivet och skola.

Under 1 år, augusti 2004 till augusti 2005 uppmuntrades 10 cykelambassadörer att cykla till och från jobbet. Arbetsplatserna fanns både inom kommunal verksamhet och i privata företag. Cykelambassadörerna förbands sig att cykla till och från jobbet under detta år (frivilligt under vintern). Som morot fick de var sin cykel, dubbdäck om det behövdes, jackor och hjälmar. Dessutom fick de genomgå en Hälsoprofilbedömning där individen bedömer sin hälsa och sina levnadsvanor samt får göra en konditionstest och mäta vikt och blodtryck. En uppföljning av hälsoprofilen gjordes efter halva tiden samt vid cykelårets slut. Resultaten visade för gruppen både på en ökad kondition samt större upplevd hälsa. Cykelambassadörerna hade även till uppgift att uppmuntra arbetskamrater att börja cykla till jobbet samt att synas ute på Sunnes vägar och cykelbanor.

Artikel i tidningen Fryksdalsbygden.

Den lokala tidningen Fryksdalsbygden gjorde stora reportage om alla ambassadörer, en varje månad, vilket gav stor uppmärksamhet åt projektet. Utvärdering av Cykelambassadörerna gjordes genom Hälsoprofilbedömningen samt genom enkätutvärdering.

Vid två tillfällen, en morgon i juni och en i september 2005 delades belöningspåsar ut till cyklister och gående mellan kl.6.30- 8.30. Påsen innehöll förutom information om projektet och "Tack för att du hjälper till", en vatten flaska med tryck "Cykla i sagolika Sunne" och frukt. Vi delade ut påsarna vid Bryggarbron och Sundsbron. Reaktionerna blev mycket positivt och många blev glatt överraskade. Det delades ut ett drygt 100 tal påsar. Dessutom erbjöd vi cyklister utan hjälm att få en utan kostnad.

Glada morgoncyklister!

HälsoTrampare är 10 st Sunnebor som under perioden 1 maj- 30 september 2007 har cyklat till och från jobbet. Denna aktivitet vände sig till Sunnebor som ville förändra sin livsstil och som innan HäloTrampen mestadels använde bilen för resor till arbetet. Förutom detta hade de återkommande träffar varje månad för att öka motivationen till fortsatt cyklande. Vid dessa träffar fick de även föreläsningar om kost, motion/fysiologi, trafiksäkerhet och miljö. HälsoTramparna hade även till uppgift att uppmuntra och locka sina medarbetare att börja cykla. Konditionstest/vikt samt enkäter om fysisk aktivitet och upplevd hälsa gjordes vid kursstart och kursavslut.

Fryksdalsbyden gjorde reportage om två av Hälsotramparna i maj och gör under hösten en uppföljning av dessa två med kommentarer och reflektioner om tiden som Hälsotrampare och de positiva effekter det gett.

SunneTrampen har genomförts 2 gånger, 2006 och 2007. Detta har varit en ”cykla- och gå till jobbet” tävling och som vänt sig till Sunnes arbetsplatser.

SunneTrampen arrangerades båda åren som en lagtävling i syfte att deltagarna skulle sporra varandra att cykla eller gå ofta till jobbet. Tävlingen delades upp i olika perioder och deltagarna noterade på startkort antalet dagar som man cyklade eller gått. Startkortet skickades till projektet vid periodens slut och deltagarna hade då möjlighet att vinna fina priser som utlottades bland deltagarna. De deltagande lagen tävlade även om fina lagpris.

Mottot i tävlingen var att ”Alla vinner” både när det gäller hälsan, miljön och ett sagolikare Sunne.

Tävlingen var gratis för deltagande lag. Priser och kostnader sponsrades av projektet, Sunne kommun och Vägverket.

Ni ska väl vara med?

Nu är det dags att anmäla lag till SunneTrampen. En lagtävling där ni under 5 veckor på våren och 5 veckor på hösten utmanar andra och er själva till att gå eller cykla tur och retur till jobbet.

Alla Vinner!

Fina priser kommer att lottas ut bland alla deltagare och ett vinnande lag kommer att koras till hösten. Det bästa av allt är att vi alla vinner på att oftare gå eller cykla till jobbet både för hälsan, miljön och för att vi får ett ännu mera Sagolikt Sunne.

Anmäl er och satsa både på dig själv och på ett vinnande lag tillsammans.

Sista anmälningsdag är 15 maj

Tävlingen arrangeras av Sunne kommun och projektet Cykla i sagolika Sunne i samarbete med Vägverket. Ytterligare information, anmälningsblankett och tävlingsregler hittar du på www.sunne.se, eller kan hämtas i kommunens reception, Kvarngatan 4, tel 0565-160 00

Mer information hittar du på www.sunne.se

För frågor kontakta
Sunne Kommun
Monika Henner
0565-161 98 eller 070-96 53 010
monika.henner@sunne.se

Cykla i
Sagolika Sunne
Vägverket

Annons Sunnenytt april 2006

Under den Europeiska mobilitetsveckan har Sunne arrangerat dagen ”I stan utan min bil” den 22 september 2006 och 2007. Utifrån de teman som funnits har arrangemangen utformats olika.

2006 var temat ”Klimatsmart” som blev en lyckad dag med bra uppslutning från de speciellt inbjudna eleverna i årskurs 4-6. ca 250 elever deltog samt ett drygt 50-tal vuxna.

Aktiviteterna genomfördes på Teatertorget och stadsorientering runt Bryggarbron och Sundsbron.

De flesta deltog i stadsorienteringen med tipsfrågor som rörde hälsa, miljö och trafiksäkerhet. Priser utlottades till flertalet deltagare och övriga fick reflexer.

Mest populärt bland eleverna var att prova voltbilen och krocksläde.

Många vuxna (även de som inte deltog i våra aktiviteter) visade intresse för Helmi och Fords (Scanauto) miljöbilar.

Ambulansen och polisen var på plats och pratade trafiksäkerhet.

I tältet som Norells cykel hade ställt upp var det full aktivitet hela dagen med barn och vuxna som ville få hjälp med att ”fixa” cykeln. Han sålde även reflexer och tillbehör.

Eleverna fick kontrollera om de hade säker cykel och fick ett ”säker cykel” klistermärke om cykeln var godkänd.

Populärt var också att ta sig igenom hinderbanan på cykel och att försöka att cykla på ”omvända cykeln”.

I anslutning till aktiviteterna fanns också information om trafiksäkerhet, miljö, friskvård, hälsa och cykla i Sagolika Sunne.

En dag för alla Sunnebor, gammal som ung.
En dag för ett renare, säkrare och hälsosammare Sunne.

Tipspromenad/Stadsorientering med bran och vuxenfrågor
Priser utlottas bland alla deltagare.
Prova att komma runt Teknikbanan med din cykel.

"Omvända cykeln" En tävling där du sätter din kordination- och balansförmåga på prov.

Information om trafiksäkerhet, friskvård och miljö. Du får prova på krockalåda och vottbil.
Kolla om du har säker cykel!

Norells finns på plats om du vill serva din. Möjligheten att testa nya
cyklar, prova på hur man kör en elekcykel och köpa tillbehör.
Volvo och Ford visar miljövänliga bilar.

Alla bjuds på frukt och dryck!

KLIMATSMART

**Cykel och aktivitetsdag
i Sunne**
Fredagen den 22 september
Kl. 9-17

Aktiviteter på Teatertorget och
Tipspromenad/Stadsorientering runt
på Sunnes fina gång/cykelvägar
Välkomna!

Europeiska
Trafikantveckan
16-22 september

Cykla i
Sagolika Sunne

Annons September 2006

I STAN UTAN MIN BIL SEP. 22

Levande Gator - en aktivitetsdag för ett renare,
säkrare och hälsosammare Sunne.

**Lördag 22 september kl. 10-14
Teatertorget**

- Tipspromenad för både barn och vuxna runt i Sunne Centrum. Priser skänkta av butikerna och Sunne kommun utlottas bland alla deltagare. Frisbee med autograf av Sveriges astronaut Christer Fuglesang utlottas bland barnen.
- Marknad med lokalt producerad mat, blommor, bröd mm.
- Underhållning med musik, jonglering och dans.
- Prova sparsam och miljövänlig bilkörning i vår "Sparksimulator".
- Prisutdelning till alla vinnare av årets SunneTramp kl.12.
- Kaffe och saft till alla.
- Välkommet!

SKUTT
Vägverket
CYKLA I
SAGOLIKA SUNNE

Annons September 2007

"Levande gator" var 2007 års tema på Europeiska trafikantveckan och "I stan utan min bil". I samarbete med SKUTT, centrumföreningen i Sunne, arrangerades torgdag med försäljning av lokalt producerade varor såsom frukt, bröd, potatis, blommor, örter kryddor mm. En tipspromenad för vuxna och barn runt Sunne centrum med frågor om trafik, hälsa och miljö där fina priser skänkta av butikerna lottades ut. Under dagen var det uppträdande av ungdomar, dans, jonglering och rockmusik. Sven Svensson från Sunne kommun underhöll och fungerade som konferencier.

Torghandel med lokalt producerade varor.

Dansuppväsning av elever från Kulturskolan

Under dagen presenterades även årets vinnare av SunneTrampen, en cykla- och gå till jobbet tävling. Vinnare, 2:or och 3:or belönades för tappra insatser och två lyckliga vinnare av cyklar fick hämta sitt pris.

Hos trafiksäkerhetsinformatör Marianne Björkegren fick Sunneborna prova på sparsam körning i en simulator och här fanns även annan trafiksäkerhetsinformation.

I april 2005 genomfördes en "Cykeldag på Stan" under lunchtid. Tipspromenad/cykeltur med priser samt belöningspåsar med information, festis och frukt.

Projektet har också medverkat vid två motionslopp (cykla eller gå) som arrangerats i Sunne centrum. Kräftloppet i augusti 2005 och Nils Holgerssons loppet i augusti 2006 med bansträckning runt på Sunnes cykelbanor.

3.3 Övrigt

Två enkätundersökningar har gjorts i Sunne kommun där delar handlar om resvanor. Dels i undersökning i en fjärde klass på Skäggebergsskolan där föräldrar och barn fick svara på frågor om hur man tar sig till skolan och genom frågor som fanns med i den fritidsvaneundersökning som gjordes under 2006.

Kommunen har tagit fram en ny föreningspolicy där en utbildningsserie kommer att hållas med föräldrar och ledare. I detta forum ska även skjutsande och resor till och från aktiviteter tas upp.

Information om hjälmanvändning har skett vid de olika arrangemang vi haft och via cykelambassadörer och hälsotrampare.

Sex stycken teknikbanor för cykel har tillverkats på arbetscentralen. Dessa finns för utlåning till skolorna när trafikdagar genomförs och för lärare som önskar att använda dem i undervisningen.

En cykelkarta har diskuterats och vi har både försökt att få till ett samarbete med Broby grafiska och med en Plus-anställd i kommunen. Planering och utformning av kartan har tagits fram men för närvarande ligger fortsatt arbetet med kartan nere eftersom annat arbete fått prioriteras.

Sunne kommun har testat en sk. elcykel. Under 2 månader fanns denna elcykel att låna på kommunkansliet för tjänsteresor. Detta sätt att ta sig fram upplevdes av användarna positivt men pga. priset på elcykeln beslutades att inköp ej skulle göras.

Cykeluthyrning i Sunne har varit ett önskemål för att minska fordonstrafiken speciellt sommartid. Sunne cykel och motor har startat cykeluthyrning och sommaren 2007 fanns även centrumvårdar som guidade intresserade till cykelfirman.

En ny resepolicy har tagits fram i Sunne kommun. Denna resepolicy gäller för samtliga anställda och förtroendevalda inom Sunne kommun och avser alla resor som företas i tjänsten. Syftet är att alla anställda och förtroendevalda ska förstå vikten av säkra och miljöanpassade transporter. Varje medarbetare ansvarar för att resor i tjänsten sker på ett ekonomiskt, säkert och miljöanpassat sätt.

I denna resepolicy står också att inom Sunne tätort skall cykel utnyttjas i så stor utsträckning som möjligt. Låncyklar och cykelhjälmar bör tillhandahållas efter behov på arbetsplatsen.

Cykelhjälmar skall användas vid cykling i tjänsten.

Uppföljning av resepolicyn redovisas i den årliga miljöredovisningen.

I HUS-projektet, ett projekt för Hållbar Hälsa och utveckling i Sunne kommun har de anställda fått erbjudande om att göra en sk. Hälsoprofilbedömning. Hälsoprofilbedömningen har skett vid två tillfällen och för närvarande håller man på att genomföra den tredje. Cirka 900 anställda har varit på hälsoprofilbedömning och vid detta tillfälle diskuteras även resor till och från jobbet. De hälsoprofilbedömare som arbetat med detta har informerat och påtalat vikten och vinsterna av daglig fysisk aktivitet och att cykla eller gå till jobbet är ett mycket bra sätt att främja hälsan.

Trafikräkning vid Sundsbron samt Bryggarbron har genomförts två gånger per år. En gång i mitten av maj och en gång i mitten av september.

4. Resultat, Utvärdering

Övergripande projekt mål var att minska trafiken på Storgatan och över Sundsbron med 4% fram till årsskiftet 2007/2008 i jämförelse med uppmätt värde 2003 på 11700 fordon/dygn. Denna mätning var gjord under våren. Mätningen i tabellen nedan är gjord kl. 06.00 –22.00 , måndagsdag i mitten av maj och september och är manuellt mätt. I denna jämförelse mellan september 2003 och september 2007 har fordonstrafiken ökat 3,4% (0,85%/år) ,personbilstrafiken har ökat 3,2% (0,8%/år) under perioden och mellan maj 2004 och maj 2007 har fordonstrafiken ökat med 1,3% (0,4%/år), personbilstrafiken har minskat något lite. I nationella prognoser har man beräknat att personbilstrafiken ska öka med i snitt 1-1,4% och lastbilstrafiken med 2-2,4% per år under perioden.

Mätningen både vid Sundsbron och Bryggarbron visar dock att även gång- och cykeltrafikanter har ökat 19,5% från vilket är mycket positivt.

Sundsbron är avsedd för både fordonstrafik och gång- och cykeltrafik. Gång- och cykelbana finns på båda sidor av bron. Bryggarbron byggdes 2002 och är endast avsedd för gång- och cykeltrafik.

Mätningarna har även inkluderat cykelhjälm användning där man kan se en liten positiv förändring totalt sett med en något ökad användning procentuellt.

Sundsbron

År	Månad	Personbil	Lastbil	Lastbil med släp	Buss	MC/ Moped	Cykel	Hjälm	Procent	Gående	Övrigt	Antal fordon	Antal cykl och gående
2001	Sept	9 921	503	281	192	59	670	73	11	951	26	10 982	1 621
2002	Sept	9 436	495	153	198	68	676	98	14,5	788	44	10 394	1 464
2003	Sept	10 384	367	169	184	125	520	34	6,5	746	30	11 259	1 266
2004	Maj	11 054	457	122	181	125	370	27	7,4	723	41	11 980	1 093
2004	Sept	10 579	323	165	182	77	405	24	5,9	647	29	11 355	1 052
2005	Maj	10 358	417	142	171	141	297	20	6,7	627		11 229	924
2005	Sept	10 168	359	145	179	162	474	86	18,1	965	27	11 040	1 439
2006	Maj	10 621	374	183	189	189	361	39	10,7	757	69	11 625	1 118
2006	Sept	10 546	379	154	193	201	489	39	8	899	74	11 547	1 388
2007	Maj	11 047	365	203	239	211	400	35	8,8	880	66	12 131	1 280
2007	Sept	10 718	354	144	218	137	432	46	10,6	1 000	67	11 638	1 432

Resultat av trafikräkning vid Sundsbrons 2001 till 2007. Under perioden 2001- 2003 genomfördes endast en trafik mätning per år.

Bryggjarbron (GC-bro)

År	Månad					MC/ Moped	Cykel	Hjälm	Procent	Gående	Övrigt	Totalt per dygn
2002	Sept					9	336	37	11	299	1	645
2003	Sept					26	327	24	7,3	273	6	632
2004	Maj					21	338	32	10,5	348	9	716
2004	Sept					37	317	40	12,6	312	8	674
2005	Maj					27	266	28	10,5	345		638
2005	Sept					24	383	41	10,8	385	6	798
2006	Maj					28	320	29	9,3	373	5	726
2006	Sept					35	404	59	14,6	388	19	846
2007	Maj					20	376	43	11,4	456	20	872
2007	Sept					16	379	30	7,9	425	16	836

Resultat av trafikräkning vid Bryggjarbron. Under perioden 2002-2003 gjordes endast en trafikmätning per år.

I denna jämförelse kan vi se att övergripande projektmål på en minskning av trafiken med 4% över Sundsbron inte har nåtts. Om man utgår från de nationella prognoserna för trafikökning har resultatet ändå varit positivt. 1-1,4% i prognos mot uppmätt 0,8% i ökning/år när det gäller personbilstrafiken och minskning med 1.8% mot prognos på ökning med 2-2,4%/år i mätningen av lastbilstrafiken.

Förutom inriktningen på attityd- och beteendeförändringar när det gäller resvanor inom Sunne tätort har kommunen tagit fram och förankrat en resepolicy för kommunens egna transporter enligt projektets omfattning.

Projektet har under två omgångar engagerat Cykelambassadörer och Hälsotrampare. Cykelambassadörerna fick vid start och avslut (1 år) göra en Hälsoprofilbedömning inkl konditionstest samt utvärdering via enkät. Eftersom antalet deltagare endast var litet och jämförelsen gjordes på 6 personer blir utfallet stort per person. Det man kunde utläsa av Hälsoprofilbedömningen var en stor förändring av konditionsvärdet. Ökningen för personerna i mätningen var hela 47% vilket är ett mycket bra resultat. Vikten låg ungefär på samma nivå för gruppen med enskilda individer hade minskat i vikt. Det som också visade sig i denna mätning var att upplevd stress minskat med 17% och desamma gällde för upplevd symtom som minskat med 17%. Det som bör uppmärksammas är att den upplevda hälsan ökat med 33%. Detta är en subjektiv bedömning gjord av individen men visar ändå att regelbunden fysisk aktivitet inte bara förbättrar kondition och mätbara hälsoindikatorer utan även den mentala hälsan.

I enkätutvärderingen fick deltagarna kommentera olika frågeställningar kring sin tid som Cykelambassadör. Många kommentarer var mycket positiva:

”Det har varit positivt, man är inte så beroende av bilen som man tror”

”Mår mycket bättre fysiskt nu”

”Starkare, friskare, piggare”

Några skrev:

”Jag trodde först att det skulle vara hårdare och större krav från er. Men det har varit helt ok”

”Positivt och väckt en tanke i vissa att de också borde cykla”

På frågan hur de upplevt att cykla på vintern svarade några så här:

”En gång aldrig mer”

”Bara positivt, vintern i fjol var ju hur bra som helst”

Några tyckte att vi skulle ha haft fler gemensamma träffar och det framkom många bra tankar och idéer om förbättringar kommunen kan göra för att förbättra cykelmiljön. Över hälften av ambassadörerna ansåg också att de förändrat sina resor på fritiden. Dvs. cyklade oftare till affären eller när de skulle hälsa på någon.

Några skrev också att familjen, släkt och vänner lockats att cykla mer.

De flesta kommenterade också att de upplevde bättre ork och kondition.

HälsoTramparna fick under 5 månader (maj – september) i uppgift att cykla till och från jobbet samt att försöka ändra resvanorna på fritiden. Detta kombinerades med föreläsningar om kost, motion, fysiologi, motivation, miljö, trafiksäkerhet. Konditionstester och mätning av midjemått och vikt gjordes vid start och avslut. Deltagarna fick också skatta sin hälsa via ett frågeformulär. Vikt och midjemått förändrades inte i någon större utsträckning på gruppen. Däremot kunde en man se en positiv ökning av konditionen. Ingen av deltagarna hade låg kondition efter 5 månader utan hade ökat till medelgod eller hög kondition.

Frågeformuläret visade också på positiva förändringar. En sammanställning gjordes på deltagarnas tankar av den egna hälsan utifrån en skattningsskala där samtliga frågor värderades mellan 1-10. På bedömningen av levnadsvanor hade det skett en ökning från 6 till 7,5, på upplevd fysisk hälsa från 5,8 till 7,2 och den psykiska hälsan från 6,3 till 7,8.

På frågan om hur de upplevt upplägget av HälsoTrampen var värdet 8,2, om det motsvarade förväntningarna de hade haft 8,5 och intrycket av tematräffarna till 8,3.

Några av kommentarerna som fanns med på utvärderingen var bl.a. ”Har varit en sporre”, ”Tar med många bra intryck att förmedla”

I SunneTrampen var 2006 42 lag med ca 210 deltagare anmälda. Under SunneTrampen 2007 deltog ca 100 personer.

Vid aktiviteter under Europeiska Mobilitetsveckan och cykeldag har det deltagit ca 250 personer.

5. Sammanfattning

Projektet Cykla i sagolika Sunne har under projekttiden på olika sätt försökt att implementera det vi kallar för ”Hållbart resande”. Ett ”Hållbart resande” utifrån tankar kring miljö, trafiksituation, säkerhet och hälsa.

Målet var att minska trafikmängden över Sundsbron vilket vi i dagsläget inte uppnått men ser man beteendeförändring över ett längre perspektiv tror vi att medvetandegörandet av trafiksituationen i Sunne och reflektion kring det egna beteendet, den egna hälsa och miljön kan ha effekt. Fordonstrafiken har enligt de mätningar som gjorts inte minskat men ökningen har varit på en betydligt lägre nivå än genomsnittsökningen i Sverige.

En mycket god ekonomi och tillväxt i samhället har på flera områden troligen bidragit till att minskningen uteblivit. Ett ökat antal arbetstillfällen och fler godstransporter är några av de effekter som blivit tack vare den goda ekonomin. När det gäller flödet av transporter över bron kan också det stora (ökande) antalet elever på högstadium, gymnasium och Ky-utbildningar. Detta gäller både fordonstrafik men även gång- och cykeltrafik då flertalet elever bor eller kommer via kollektivtrafik till Resecentrum till västra sidan av Sundsbron och skolorna ligger på östra sidan sundet.

Med tanke på ett ökat medvetande om den egna individens ansvar och möjlighet att påverka både dagens miljö och framtidens miljö- och klimatpåverkan lokalt och globalt så kan vi se ett ökat intresse för hållbart resande. För att förändra attityder och beteende i ett större samhällsperspektiv krävs dock ett långsiktigt arbete både hos Sunne kommuns invånare men även på en strategisk nivå hos beslutsfattare både i kommunen men även på nationell nivå.

Projektet har haft en positiv effekt på att medvetandegöra problemet med det stora trafikflödet på Storgatan men även nått ut med information om fördelen med förändrade resvanor ur ett hälsoperspektiv samt för ökad trafiksäkerhet och miljö i ett större perspektiv.

Trots att Sunne kommun är en relativt liten kommun, så har det utvecklats kreativa idéer och man har funnits med och synts i många positiva sammanhang och arrangemang.

Avslutningsvis vill projektgruppen betona vikten av att se Cykla i Sagolika Sunne ur ett långsiktigt perspektiv. Att förändra vanor är en fråga om både information, motivation och ett strategiskt arbete där resultat är svåra att se under en kort projekttid. Det viktiga är att fortsätta arbetet både nationellt och lokalt för att stödja och uppmuntra ett nytt sätt att se på sitt personliga resande samt att de politiska beslut som genomförs och de styrmedel som används syftar till att underlätta och påverka förändring.